

การกำหนด มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๕๖๔-๐๗๖-๓

ปีที่พิมพ์ : พ.ศ.๒๕๖๓

จำนวนพิมพ์ : ๑,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย : สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ลิขสิทธิ์เป็นของ : สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

โทรศัพท์ : ๐-๒๒๘๘-๕๗๕๗-๘

โทรสาร : ๐-๒๖๒๘-๕๘๖๒

เว็บไซต์ : <http://bet.obec.go.th>

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง
ที่อยู่ ๑๓/๑๔ ม.๕ แขวงบางด้วน เขตภาษีเจริญ กทม. ๑๐๑๖๐
โทร.๐๘๑-๗๓๒-๔๒๔๖

กระทรวงศึกษาธิการ มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการปรับปรุงมาตรฐานและประเด็นพิจารณาให้สะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง กำหนดเกณฑ์และรายการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence Based) ลดภาระการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน ยึดหลักการตัดสินระดับคุณภาพตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) ของผู้ประเมิน และใช้การตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (Peer Review) ปรับกระบวนการทศน์ในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษามีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา ของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ประกาศ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งตามกฎหมายกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำคู่มือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม และช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณผู้บริหาร ครู อาจารย์ ศึกษาพิเศษ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือชุดนี้ให้สมบูรณ์ และหวังว่าสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะได้รับประโยชน์จากคู่มือชุดนี้ ใช้คู่มือชุดนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างยั่งยืน

(นายอำนาจ วิทยานุกิติ)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลังจากกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ นโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และประกาศมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำคู่มือ สำหรับให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

โดยคู่มือนี้ มีจำนวน ๕ เล่ม มีเนื้อหาสาระครอบคลุมรายละเอียดตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งนำเสนอหลักการ เหตุผล แนวคิด และกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

เล่มที่	ชื่อเอกสาร	สาระสำคัญ
๑	แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และกรณีศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

เล่มที่	ชื่อเอกสาร	สาระสำคัญ
๒	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวคิด หลักการ แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และตัวอย่างการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๓	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	แนวคิด หลักการ ความสำคัญ กระบวนการจัดทำ และตัวอย่างของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan)
๔	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	หลักการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง ขั้นตอน โครงสร้าง และตัวอย่าง การจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา
๕	การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก	ความหมาย หลักการ แนวคิดและวัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก และตัวอย่างแนวทางการเตรียมข้อมูล/ร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์

คำนำ	ก
คำชี้แจง	ค
สารบัญ	จ
ตอนที่ ๑ บทนำ	๓
ตอนที่ ๒ แนวคิดและหลักการการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	๙
● ความหมายของมาตรฐานการศึกษา	๙
● ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา	๑๐
● ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา	๑๑
ตอนที่ ๓ แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	๑๕
● การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	๑๖
● แนวทางการกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	๑๙
ตอนที่ ๔ กรณีตัวอย่างการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา บรรณานุกรม	๓๑ ๕๑
ภาคผนวก	๕๓
คณะทำงาน	๗๓

ตอนที่ ๑

บทนำ

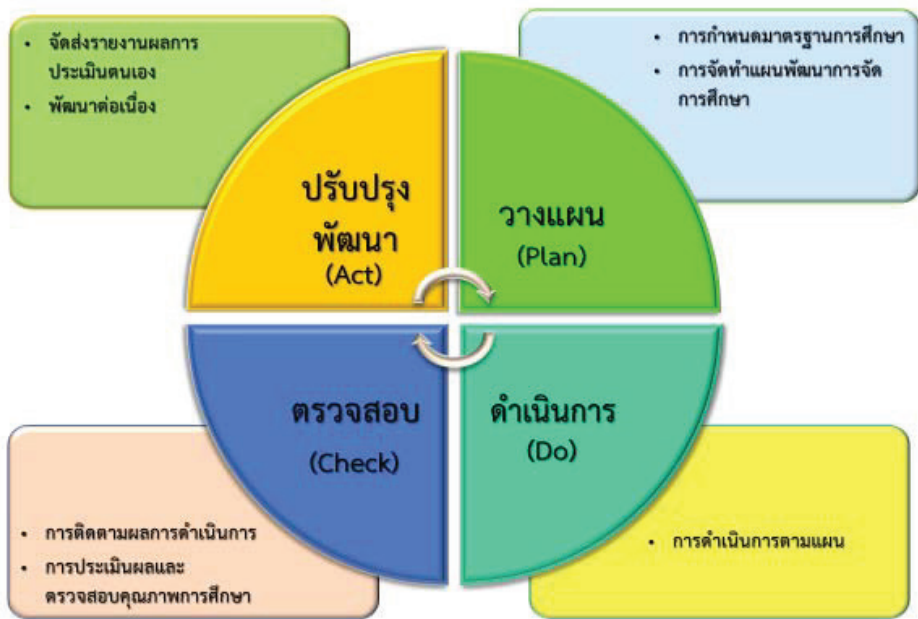

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ พร้อมทั้งกำหนดให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง”

จากแนวทางที่ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงดังกล่าว จะเห็นว่าเป็นการวางระบบการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน (วงจร PDCA) ๔ ขั้นตอน ดังแสดงในแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

จากแผนภาพดังกล่าว สามารถอธิบายได้ดังนี้

การวางแผน : การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เริ่มจากการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษากำหนดมาตรฐานและเป้าหมายความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษา อาทิ เน้นการเป็นผู้นำด้านวิชาการ การให้ผู้เรียนมีอาชีพตามความฝัน การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถรอบด้าน การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของท้องถิ่น การเน้นความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ หรือภาษาต่างประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ มาตรฐานและเป้าหมายความสำเร็จควรระบุให้เป็น

รูปธรรมชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ รวมทั้งอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สถานศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทาย แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละรอบปี ต้องมีโครงการ/กิจกรรมที่เชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ช่วงระยะเวลาดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนขึ้นอยู่กับความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านการระดมความคิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และควรมีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์อย่างรอบด้านและรอบคอบ โดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสม

การดำเนินการ : สถานศึกษาดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

การตรวจสอบ : ขณะดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ประเมินผลการดำเนินงานเมื่อจบโครงการ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากผลการดำเนินงานเพื่อนำไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การตรวจสอบและติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรมช่วยให้งานบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ส่งผลให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดไว้

การปรับปรุงพัฒนา : เมื่อสิ้นปีการศึกษา สถานศึกษาประเมินผล สรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จัดส่งให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี โดยสถานศึกษาใช้ข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองเป็นสารสนเทศในการพัฒนาสถานศึกษาในปีการศึกษาถัดไป ส่วนหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจะนำข้อมูล

และสารสนเทศจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไปสังเคราะห์สรุปประเด็นสำคัญเพื่อการพัฒนาและส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การดำเนินงานทั้ง ๔ ขั้นตอน มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเป็นวงจร โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้มีบทบาทสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการทำงานตลอดทั้งสนับสนุน ส่งเสริม ให้กำลังใจผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

ตอนที่ ๒

แนวคิดและหลักการการกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา

แนวคิดและหลักการการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นเรื่องจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจ แนวคิด และหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา รายละเอียดและความสัมพันธ์ ของมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แนวทางและขั้นตอนการจัดทำมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การประยุกต์แนวคิดสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและบริบท ของสถานศึกษา

ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้นิยามมาตรฐาน การศึกษาว่า เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และ มาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการ เทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยให้แนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา

ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตจากการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงคุณภาพด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียนรอบด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และกระบวนการบริหารจัดการศึกษา

ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

ผลจากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ทั้งทางตรงในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทางอ้อมในรูปแบบของสมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งสถานประกอบการต่าง ๆ สิ่ง que เห็นได้ชัดคือสถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ความต้องการ และบริบทของท้องถิ่น โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ การที่สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ การศึกษาด้วยตนเอง ย่อมทำให้คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาแตกต่างกันไป ดังนั้น การพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ต้องอาศัยการทำงานเชิงระบบ (System Approach) การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายความสำเร็จจึงมีความสำคัญในการที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังมีความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการกำหนดคุณภาพที่ต้องการ เพื่อการวางแผน ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้ ดังนั้น มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ต้องครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาที่แท้จริง

ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีประโยชน์ดังนี้

๑. ช่วยให้เราสามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจน
๒. สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา
๓. ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเข้มแข็ง
๔. มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา

ตอนที่ ๓

แนวทางการกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา

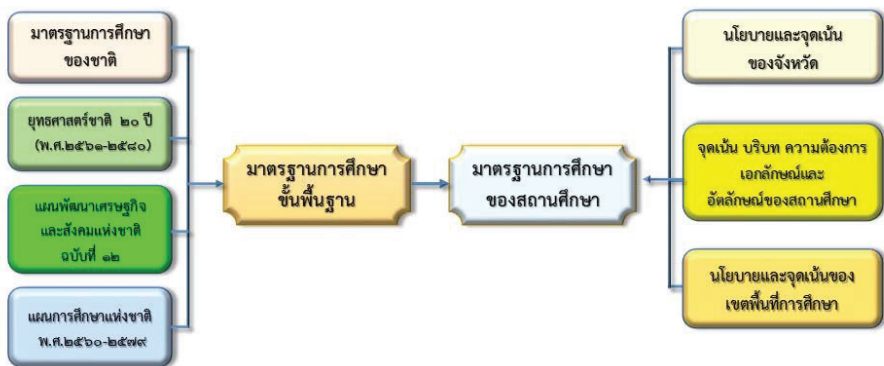

แนวทางการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

กระบวนการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. ๒๕๖๑ สถานศึกษาต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ ซึ่งสถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จตามตามบริบทของสถานศึกษาที่มีความท้าทาย เป็นไปได้ และเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ เชื่อมโยงถึงคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาบางแห่งที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพเฉพาะทางก็สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

กรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ไปนั้น ได้ผ่านการพิจารณาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติแล้ว อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาควรพิจารณาคุณลักษณะผู้เรียนจากผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาในมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เด่นชัดและครบถ้วนตามที่ชาติต้องการ เช่น นักเรียนมีทักษะในการเขียนโปรแกรม ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทักษะในการออกแบบ ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการบริหารการเงิน เป็นต้น ซึ่งการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ผนวกกับการรู้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป

แผนภาพที่ ๒ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรที่สนับสนุนสถานศึกษา ตามความเหมาะสม ร่วมดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

๒. สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เห็นความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษา

ของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างสังคมไทยให้มีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม

ขั้นตอนที่ ๒ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องมีข้อมูลสารสนเทศ หลายส่วนประกอบการพิจารณา เช่น บริบท ความพร้อมและศักยภาพของ สถานศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่น และชุมชน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนพัฒนาการศึกษาชาติ เป็นต้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในสาระ และประเด็นสำคัญต่าง ๆ เชื่อมโยงไปสู่มาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ ๓ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

จากภาพเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน การศึกษาที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ ๓ ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพ การบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ควรสะท้อนถึง เป้าหมายหรือภาพความสำเร็จที่เด่นชัดเป็นรูปธรรม สถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ พิเศษอาจกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นความโดดเด่นเฉพาะทางได้ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมาก และสามารถ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับยุคสมัยหรือความต้องการยกระดับ ให้สูงขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ ๔ พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวนเพื่อพิจารณาความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และนำสู่การปฏิบัติสามารถบรรลุเป้าหมายได้จริง แล้วจึงเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ ๕ ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ การประชาสัมพันธ์ทำได้หลายช่องทาง เช่น แจงในที่ประชุม แจงในเว็บไซต์ของโรงเรียน ติดประกาศ เป็นต้น

แผนภาพที่ ๓ กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางการกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีแนวทาง ดังนี้

๑. สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SWOT Analysis) และประเมินบริบทต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความรอบคอบ โดยพิจารณาร่วมกับ ข้อมูลสารสนเทศ ความสำเร็จของสถานศึกษาย้อนหลังอย่างน้อย ๓ ปี จนได้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๒. สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ความสำเร็จที่ท้าทายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมและ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยลักษณะของเป้าหมายที่ดี ควรมีลักษณะ SMART ดังนี้

๑) Specific เป้าหมายต้องมีลักษณะเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา ไม่ควรระบุให้กว้างจนเกินไป และไม่ใช้คำที่ต้องตีความ

๒) Measurable เป้าหมายควรวัดได้เป็นตัวเลข ประเมินค่า เปรียบเทียบได้ และใช้ติดตามประเมินผลได้

๓) Action oriented เป้าหมายต้องระบุถึงสิ่งที่สถานศึกษาจะดำเนินการ และนำไปสู่การกำหนดโครงการและกิจกรรมได้อย่างชัดเจน

๔) Realistic เป้าหมายต้องเป็นจริงได้ แต่ไม่ง่ายจนเกินไป เป้าหมาย ที่ดีต้องมีความท้าทาย (Challenge) เพื่อนำไปสู่การคิดค้น ริเริ่มวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ

๕) Timely เป้าหมายต้องมีกรอบระยะเวลาที่แน่นอน ชัดเจน ซึ่งอาจ จะเป็นรายวัน สัปดาห์ เดือน ไตรมาส ครึ่งปี หรือ ๑ ปี ไม่ควรตั้งเป้าหมาย ที่ยาวนานเกินกว่า ๑ ปี เมื่อดำเนินโครงการจนบรรลุเป้าหมายในปีนั้น ๆ ในปีถัดไป สถานศึกษาก็จะตั้งเป้าหมายที่สูงขึ้นและท้าทายยิ่งขึ้นได้

การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทาย สถานศึกษาต้องพิจารณา ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบประกอบด้วย (Benchmark) โดยสถานศึกษาสามารถ กำหนดเป้าหมายเชิงเปรียบเทียบได้ดังนี้

๑) กำหนดเป้าหมายโดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของ สถานศึกษา ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เช่น ดูผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมา ๆ มา เพื่อดูแนวโน้มความสำเร็จ แล้วกำหนดเป้าหมายให้สูงขึ้น

๒) กำหนดเป้าหมายโดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อสร้างความท้าทายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ ที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

๓) กำหนดเป้าหมายโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสถานศึกษา ในระดับที่เหนือกว่ากลุ่มเดียวกัน หรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์รางวัลที่ได้รับ การยอมรับระดับชาติหรือนานาชาติ

ทั้งนี้ สถานศึกษาเลือกกำหนดเป้าหมายด้วยวิธีใดก็ตามต้องคำนึงถึง ศักยภาพและบริบทของสถานศึกษาด้วย เป้าหมายที่ดีต้องท้าทายให้ลงมือทำ แต่ต้องมีความเป็นไปได้โดยอาศัยการริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์

๓. ระบุเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้ชัดเจน ดังนี้

๑) ระบุเป้าหมายเชิงปริมาณเป็นจำนวน ร้อยละ หรือค่าเฉลี่ย โดยใช้ ข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านมาเป็นฐาน (Baseline) ในการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย เช่น ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้รับรางวัล ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนครูที่ผ่านการอบรมการวิจัย จำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง จำนวนกิจกรรม เสริมหลักสูตร เป็นต้น

๒) ระบุเป้าหมายเชิงคุณภาพ เช่น เพิ่มขึ้น สูงขึ้น ดีเลิศ ดีเยี่ยม ชัดเจน ก้าวหน้าขึ้น มีแนวโน้มที่ดีขึ้น ซึ่งจะต้องมีเกณฑ์ระดับคุณภาพกำกับด้วย

อย่างไรก็ดี สถานศึกษาศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้หลายลักษณะ อาจกำหนดเป็นภาพรวม เป็นรายชื่อ เป็นข้อความ เป็นความเรียง หรือกำหนดในลักษณะอื่นที่สามารถสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจได้ว่าเป้าหมายที่สถานศึกษามุ่งที่จะพัฒนาเน้นไปในทิศทางใด เช่น

ตัวอย่างมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ก.

นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับดีเยี่ยม มีพื้นฐานในการเป็นผู้ประกอบการ (Startup) มีความสุภาพ เป็นมิตร มีสมรรถภาพในการปรับตัว มีเป้าหมายชีวิต และมีอัตลักษณ์โดดเด่นด้านกล้าคิด กล้าทำ กล้านำเสนอ

โรงเรียนยึดมั่นในการบริหารงานด้วยหลักความร่วมมือและหลักธรรมาภิบาล ตามปณิธาน “คุณธรรม ภูมิปัญญา นำพาความสุข สู่สังคมแห่งการเรียนรู้” มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างนักคิด นักประดิษฐ์ โดยมีครูและบุคลากรเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

ครูทุกกลุ่มจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาด้วยตนเองจากข้อมูลการวิจัย เน้นการให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ พัฒนานักเรียนให้บรรลุตามอัตลักษณ์

ตัวอย่างมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ข.

๑. สถานศึกษาได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง โดยบริหารจัดการศึกษาด้วยการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง และนำบุตรหลานมาเข้าเรียนเพิ่มขึ้น

๒. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเอาใจใส่ศิษย์เหมือนลูก ดูแลทั้งด้านการเรียนและความประพฤติ มีทักษะการถ่ายทอดความรู้ และจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ

๓. นักเรียนที่จบการศึกษาทุกคนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ได้อย่างคล่องแคล่ว ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสนทนาและทักทายกันได้ สื่อสัต์ย ะยััน อดทน รักการทำงานและรับผิดชอบงานเป็นเลิศ รู้จักอยู่อย่างพอเพียง

๔. หลักสูตรสถานศึกษานั้นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ผสมผสาน เทคโนโลยีสมัยใหม่กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีแหล่งเรียนรู้รัฐธรรมนูญ และปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาให้ความรู้และคำแนะนำใกล้ชิด

๕. คณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมครู เครือข่ายผู้ปกครอง และผู้แทน สถานประกอบการในชุมชนให้ความร่วมมือในการสนับสนุนและพัฒนาสถาน ศึกษาทั้งด้านวิชาการและการอนุรักษ์ท้องถิ่นด้วยความเข้มแข็งและต่อเนื่อง

ตัวอย่างมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ค.

โรงเรียน ค. มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดอยู่ในระดับดีเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวมสูง เป็นอันดับแรกของจังหวัด นักเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าสู่เวทีการแข่งขันและได้รับ รางวัลระดับประเทศและนานาชาติเป็นจำนวนมาก นักเรียนทุกคนได้รับการ ส่งเสริมด้านอาชีพจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจและ เต็มศักยภาพ นักเรียนได้รับการยอมรับด้านความมีวินัย รับผิดชอบ และการเป็น นักจัดการที่ดี โดยการบริหารงานของทีมผู้บริหารและคณะครูที่มีประสบการณ์ เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาวิชาการและการนำนักเรียนสู่เวทีสากล

ตัวอย่างมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ง.

ด้านผู้เรียน

๑. นักเรียนร้อยละ ๙๐ มีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิง สร้างสรรค์ได้

๒. นักเรียนร้อยละ ๕๐ มีความสามารถในการเป็นมัคคุเทศก์น้อยได้

๓. นักเรียนร้อยละ ๗๕ มีผลการทดสอบการอ่านออกเขียนได้อยู่ในระดับ ดีขึ้นไป

๔. นักเรียนร้อยละ ๕๕ มีผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ตั้งแต่ ระดับ ๒.๕ ขึ้นไป

๕. นักเรียนร้อยละ ๙๐ สามารถใช้แอปพลิเคชันในการแสวงหาความรู้ และสร้างชิ้นงานที่ตนสนใจได้

๖. นักเรียนทุกคนมีคุณลักษณะตามคำขวัญของโรงเรียนที่ว่า “รับผิดชอบ เป็นเยี่ยม จิตเปี่ยมอาสา กล้าในสิ่งที่ถูกต้อง” และได้รับการดูแลด้านสุขภาวะ ตามเกณฑ์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ด้านการบริหารและการจัดการ

๑. โรงเรียนบริหารและจัดการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง และสร้างครอบครัวในชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้

๒. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความสนใจของนักเรียนทั้งด้านการศึกษาต่อ อาชีพ และงานอดิเรก

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑. ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียน คิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น ได้แย้ง โดยการอภิปรายกลุ่มและเขียนสรุปรายงาน ตามนโยบายของโรงเรียนที่เน้นว่า “นักเรียนทุกคนต้องอ่านออกเขียนได้ในระดับ ดีขึ้นไป”

๒. ครูทุกคนจัดทำสมุดประวัติของนักเรียนรายคนทั้งด้านพฤติกรรม การเรียน และครอบครัว และใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนในการปรับแก้ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียน

ตัวอย่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่คาดหวัง

ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งต้องครอบคลุมด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรระบุเป้าหมายความสำเร็จที่คาดหวังไว้ด้วย โดยต้องสะท้อนประเด็นที่จะพัฒนา ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ชัดเจน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ด้านคุณภาพผู้เรียน

๑. นักเรียนร้อยละ ๙๐ ของนักเรียนทุกระดับชั้นมีผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
๒. ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับสังกัด ร้อยละ ๕
๓. นักเรียนร้อยละ ๕๕ มีผลการทดสอบภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐานสากล (CEFR) ตั้งแต่ระดับ B๑ ขึ้นไป
๔. นักเรียนร้อยละ ๔๕ มีผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) รายวิชาภาษาอังกฤษ สูงกว่าร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป
๕. นักเรียนร้อยละ ๑๐๐ เขียนรายงานการค้นคว้าและนำเสนอผลงานจากโครงการได้
๖. นักเรียนร้อยละ ๕๐ สื่อสารภาษาจีนในชีวิตประจำวันได้อย่างคล่องแคล่ว
๗. นักเรียนร้อยละ ๑๕ มีผลงานเชิงสร้างสรรค์ด้านเทคโนโลยีที่ผ่านการประกวดและได้รับรางวัลระดับชาติ
๘. นักเรียนร้อยละ ๑๐ เป็นผู้นำการอภิปราย/พิธีกรในงานต่าง ๆ ได้
๙. นักเรียนร้อยละ ๑๐๐ มีจิตอาสาช่วยงานของหมู่บ้าน การดูแลผู้สูงอายุ และช่วยเหลืองานบำเพ็ญประโยชน์ด้วยความเต็มใจ

๑๐. นักเรียนทุกคนมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนด คือ “มีวินัย ใจอาสา ใฝ่หาความรู้”

๑๑. นักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์กรมอนามัย ต่ำกว่าร้อยละ ๕

๑๒. นักเรียนทุกคนเรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มด้วยความรักสามัคคี

๑๓. นักเรียนร้อยละ ๔๕ เขียนโปรแกรมแอนิเมชั่น/ผลิตคลิปส่งเสริมคุณธรรมได้อย่างดี

๑๔. นักเรียนที่มีความเสี่ยงด้านพฤติกรรมมีต่ำกว่าร้อยละ ๒

๑๕. นักเรียนร้อยละ ๙๕ มีเป้าหมายในการประกอบอาชีพ/ศึกษาต่อที่ชัดเจน

ด้านการบริหารและการจัดการ

๑. โรงเรียนบริหารและจัดการศึกษาด้วยหลักการมีส่วนร่วม เน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๒. ครูและบุคลากรสนับสนุนทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญทางอาชีพ อย่างน้อยปีละ ๒๐ ชั่วโมง

๓. โรงเรียนมีหลักสูตรที่เน้นความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ เปิดแผนการเรียนที่เน้นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ และนักเรียนมีสิทธิ์เลือกเรียนได้ตามความต้องการ

๔. โรงเรียนมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๑๕ กิจกรรม ที่ส่งเสริมศักยภาพความเป็นเลิศของนักเรียนรอบด้าน

๕. โรงเรียนจัดให้มีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนครบถ้วนเพียงพอ มีระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เสถียร นักเรียนและครูสามารถสืบค้นความรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่

๖. โรงเรียนมีห้องสมุดที่ทันสมัยและพื้นที่การเรียนรู้เพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน

๗. โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ทัศนศึกษาเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

๘. โรงเรียนจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนทำกิจกรรม (Activities Based) เพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ

๙. โรงเรียนมีโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศ *ด้านภาษา/อาชีพ/ความเป็นผู้นำ/ทักษะการจัดการ/การเป็นผู้ประกอบการ/การเป็นนักคิด/นักสร้างโปรแกรม และมีโครงการพัฒนาเพื่อเติมเต็มศักยภาพนักเรียนรอบด้าน (* หมายถึงโรงเรียน เลือกเพียงด้านใดด้านหนึ่ง)

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑. ครูทุกคน (ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้) จัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) และจัดเวลาที่ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

๒. ครูทุกคนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่แสดงว่านักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ (Learning by doing) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของเวลาที่เรียน (เช่น การสาธิต ทดลอง เล่นเกม บทบาทสมมติ แข่งขัน เป็นต้น)

๓. ครูมีการผลิตสื่อการสอนที่ให้นักเรียนเรียนรู้โดยใช้อินเทอร์เน็ต ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓๐ ของเวลาที่เรียน

๔. ครูทุกคนมีการมอบหมายให้นักเรียนแสวงหาความรู้ทางอินเทอร์เน็ต และสรุปความรู้ที่ได้ด้วยภาษาของนักเรียนเอง

๕. ครูทุกคนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ผ่านกระบวนการ PLC

๖. ครูทุกระดับชั้น มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และปัญหาการจัดชั้นเรียน การติดตามพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

๗. ครูทุกคนใช้ผลการประเมินนักเรียนรายบุคคล ปรับปรุงและพัฒนา การเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

๘. ครูทุกคนตัดสินผลการเรียนของนักเรียนตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด (ตัดสินจากข้อมูลหลายแหล่ง ครบทั้ง ๓ ด้าน เป็นไปตามเกณฑ์)

๙. ครูร้อยละ ๑๐ มีงานวิจัยที่พัฒนาความรู้และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น (เช่น เพลงพื้นบ้าน การทอผ้าไหมตีนจก ดนตรีเป่าพาทย์ การนวดแผนไทย ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ)

จากตัวอย่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทาย จะเห็นว่าสะท้อนประเด็นที่จะพัฒนา ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพที่ชัดเจน ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔

แผนภาพที่ ๔ ตัวอย่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จควรดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน เมื่อทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน (consensus) สถานศึกษาก็ประกาศมาตรฐานพร้อมเป้าหมายความสำเร็จให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบโดยทั่วกัน มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะเป็นเครื่องกำหนดทิศทางในการวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาต่อไป

ตอนที่ ๔

กรณีตัวอย่างการกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา

กรณีตัวอย่างการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

ต่อไปนี้เป็น ตัวอย่างการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ตามบริบทที่แตกต่างกัน

๑. โรงเรียนอนุบาลคุณภาพ

สภาพบริบทโรงเรียน

โรงเรียนอนุบาลคุณภาพ ตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๑๒๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ - ๓ จำนวน ๑๔๒ คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จำนวน ๔๒๒ คน รวมนักเรียนทั้งหมด ๕๖๔ คน ข้าราชการครูทั้งหมด ๒๐ คน ผู้บริหาร ๑ คน ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณีท้องถิ่นที่ขึ้นชื่อและมีผู้คนต่างถิ่นมาท่องเที่ยวจำนวนมาก ได้แก่ ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา งานสงกรานต์ และงานวันลอยกระทง แหล่งเรียนรู้รอบโรงเรียน ได้แก่ วัดเด่นดั่ง หอสมุดชุมชนรักเรียน วิทยาลัยชุมชนรักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๕ ค้าขายร้อยละ ๒๕ รับจ้างร้อยละ ๑๕ อาชีพอื่น ๆ ร้อยละ ๕ นับถือศาสนาพุทธร้อยละ ๙๙ นักเรียนระดับอนุบาลทุกคนเป็นเด็กในหมู่บ้านทั้งหมดและหมู่บ้านใกล้เคียง ความต้องการของผู้ปกครองส่วนใหญ่ คือ นักเรียนจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพ อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น รู้ทันการใช้เทคโนโลยีที่เข้ามาสู่ชุมชนอย่างรวดเร็ว รู้จักการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

วิสัยทัศน์

โรงเรียนอนุบาลคุณภาพ นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมสืบสานวัฒนธรรมไทย ก้าวไกลทันเทคโนโลยี ดำเนินตามวิถีพอเพียง คู่เคียงร่วมมือชุมชน

พันธกิจ

๑. จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา
๒. ส่งเสริมอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย สืบสานประเพณีท้องถิ่น
๓. พัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา
๔. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๕. สร้างภาคีเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

อัตลักษณ์ ความรู้ดี มีคุณธรรม ดำเนินชีวิตพอเพียง

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา โรงเรียนวิถีพอเพียง

เป้าประสงค์

ด้านผู้เรียน

๑. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๓. ผู้เรียนมีทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑. ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ
๒. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ

๑. โรงเรียนมีการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
๒. โรงเรียนมีระบบเครือข่ายร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ข้อที่ ๑ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับตามมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยี
- กลยุทธ์ข้อที่ ๒ เพิ่มศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
- กลยุทธ์ข้อที่ ๓ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- กลยุทธ์ข้อที่ ๔ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- กลยุทธ์ข้อที่ ๕ ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย สืบสานประเพณีท้องถิ่น โดยบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

ตัวอย่างประกาศมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลคุณภาพ

ประกาศโรงเรียนอนุบาลคุณภาพ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ ระดับปฐมวัย

ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ในการประชุมครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๘ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนอนุบาลคุณภาพมีมติเห็นพ้องต้องกันให้ความเห็นชอบร่าง มาตรฐานการศึกษาของและเป้าหมายความสำเร็จตามที่โรงเรียนอนุบาลคุณภาพเสนอ จึงประกาศ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียนอนุบาลคุณภาพ ระดับปฐมวัย เพื่อเป็นกลไกการพัฒนา ร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคม ชุมชน ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้ ทั้งนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เป็นต้นไป จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในเวลาที่เหมาะสมต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

นายคุณธรรม ล้ำเลิศ
ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลคุณภาพ

เอกสารแนบท้ายประกาศโรงเรียนอนุบาลคุณภาพ
เรื่อง มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ ระดับปฐมวัย
ประกาศ ณ วันที่ ๙ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

โรงเรียนอนุบาลคุณภาพกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยโดยกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศ โดยมีเป้าหมายในแต่ละมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

๑) เด็กทุกคนได้รับอาหารหลักครบทุกมื้อและอาหารเสริม (นม) ๑ มื้อ (เวลาเช้า) และเด็กร้อยละ ๙๕ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว

๒) เด็กร้อยละ ๘๕ มีสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี ดูแลตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ดี และมีวินัยในการรักษาความสะอาดตนเอง ห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

๓) เด็กร้อยละ ๙๐ เข้าใจและปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน เล่นและปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข และสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง

๔) เด็กทุกคนมีผลงานด้านศิลปะที่เกิดจากการลงมือทำด้วยตนเอง สามารถเล่าเรื่องตามจินตนาการจากผลงานที่ทำนั้น

๕) เด็กร้อยละ ๘๕ รู้จักกอดทนนในการรอคอย (เช่น คอยผู้ปกครอง คอยรอรับของจากครู)

๖) เด็กทุกคนมีมารยาท “งามอย่างไทย” ไหว้ ยิ้ม และกล่าวทักทายด้วยความสุภาพ มีสัมมาคารวะต่อผู้ที่อาวุโสกว่าจนได้รับคำชื่นชม

๗) เด็กทุกคนกล้าตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสงสัย และสามารถอธิบายเหตุและผลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์หรือการกระทำต่าง ๆ ได้

๘) เด็กร้อยละ ๘๕ ผ่านเกณฑ์การประเมินตามแบบทดสอบทักษะการคิดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารจัดการ

๑) โรงเรียนมีนโยบายรับฟังทุกความคิดเห็นของผู้ปกครอง ตามนโยบาย “ทุกความคิดเห็นมีคุณค่าต่อการพัฒนาลูกของเรา” มีหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มุ่งพัฒนาการเด็กรอบด้าน จัดกิจกรรมครบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และปรับกิจกรรมให้ยืดหยุ่นตามความสนใจและวุฒิภาวะของเด็ก รวมทั้งใช้วิถีชีวิตท้องถิ่นมาบูรณาการในกิจกรรม มีสื่อการเรียนรู้ที่จับต้องได้อย่างหลากหลายและเพียงพอ เช่น ของเล่น หนังสือนิทาน สื่อจากธรรมชาติ สื่อสำหรับเด็กมุด ลอด ปีนป่าย รวมทั้งสื่อเทคโนโลยีในการค้นหาความรู้ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

๒) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่ปลอดภัย มีครูดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดอย่างพอเพียง ผู้ปกครองสามารถพบครูประจำชั้นได้ตลอดเวลา

๓) โรงเรียนจัดให้เด็กได้ทัศนศึกษานอกสถานที่ที่ใกล้เคียงโรงเรียน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดประชาชน อุทยานประวัติศาสตร์ ฯลฯ อย่างน้อยปีการศึกษาละ ๑ ครั้ง

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๑) ครูทุกคนมีข้อมูลและเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลของเด็กร่วมกับผู้ปกครองในการช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการอย่างสมดุล ครบทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒) ครูทุกคนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักไฮสโคป (มอนเตสซอร์/ วอลดอร์ฟ แล้วแต่กรณีที่โรงเรียนจัด) ที่ส่งเสริมพัฒนาเด็กโดยความร่วมมือของพ่อแม่ ครอบครัว และผู้เกี่ยวข้อง

๓) ครูทุกคนใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น โพรแทคส์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ที่เหมาะสมกับช่วงอายุ ระยะเวลาความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของเด็ก

๔) ครูทุกคนมีความเชี่ยวชาญในการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมตามสภาพจริงจากกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน

๕) ครูทุกคนและผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจากกิจกรรม “พบปะกันวันชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC)” อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

สภาพบริบทโรงเรียน

โรงเรียนพัฒนาศิลปศึกษา ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๔๕๖ หมู่ที่ ๔ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เป็นโรงเรียนที่เปิดรับเฉพาะนักเรียนหญิง มีนักเรียนทั้งหมดจำนวน ๑,๔๓๘ คน จำแนกจำนวนนักเรียนแต่ละระดับชั้นดังนี้ มัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๒๒๒ คน มัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๒๐๐ คน มัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๒๑๔ คน มัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๒๑๘ คน มัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๒๘๘ คน และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๒๙๖ คน มีข้าราชการครูทั้งหมด ๗๘ คน ผู้บริหาร ๒ คน โรงเรียนตั้งอยู่ในย่านศูนย์กลางธุรกิจการขนส่งสินค้า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ ผู้ปกครองมีอาชีพหลักคือ ค้าขาย รับจ้าง รับราชการ โรงเรียนตั้งอยู่ใจกลางเมือง ที่มีวัด มีโรงเรียนหลายแห่ง ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใกล้แหล่งเรียนรู้ได้แก่ สถานีรถไฟ มหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติ แต่พื้นที่ภายในโรงเรียนค่อนข้างจำกัด การจัดกิจกรรมจึงต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

วิสัยทัศน์

สืบสานงานฝีมือ ยึดถือคุณธรรม มุ่งนำวิชาการสู่มาตรฐานสากล ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมการเรียนรู้งานฝีมือ นำสู่ชุมชน
๒. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. สนับสนุนและส่งเสริมวิชาการสู่มาตรฐานสากล
๔. สร้างความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมขององค์กรสนับสนุนและชุมชน

อัตลักษณ์นักเรียน กิริยามารยาทงามสง่า สดุดีศรี ประพฤติดี มีความรู้

เอกลักษณ์สถานศึกษา สืบสานงานฝีมือ ยึดถือคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์

ด้านผู้เรียน

๑. ผู้เรียนมีความสามารถในงานฝีมือ ศิลปวัฒนธรรม
๒. ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการตามมาตรฐานสากล
๓. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพเต็มตามศักยภาพโดยสนับสนุน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ

โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานด้วยระบบการประกันคุณภาพและหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์

๑. สืบสานงานฝีมือและดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบตามอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

๒. พัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียนและพัฒนาสู่ความเป็นมาตรฐานสากล

๓. พัฒนাসรรณະครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างมีระบบ

๔. พัฒนาระบบบริหารและจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ

๕. สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมเครือข่าย ผู้ปกครองและชุมชน

ตัวอย่างประกาศมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพัฒนาศิลปวิทยา

ประกาศโรงเรียนพัฒนาศิลปวิทยา

เรื่อง มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพัฒนาศิลปวิทยามีมติเห็นพ้องต้องกันให้ความเห็นชอบร่างมาตรฐานการศึกษาของและเป้าหมายความสำเร็จตามที่โรงเรียนพัฒนาศิลปวิทยาเสนอในคราวประชุมครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ โรงเรียนจึงประกาศ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพัฒนาศิลปวิทยา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นกลไกการพัฒนาร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคม ชุมชน ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้ ทั้งนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เป็นต้นไป จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในเวลาที่เหมาะสมต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

นายเลิศล้ำ คุณธรรมเยี่ยม
ผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนาศิลปวิทยา

เอกสารแนบท้ายประกาศโรงเรียนพัฒนาศิลป์วิทยา
เรื่อง มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประกาศ ณ วันที่ ๙ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

โรงเรียนพัฒนาศิลป์วิทยากำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศ โดยมีเป้าหมายในแต่ละมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ

๑.๑ นักเรียนร้อยละ ๗๕ มีความสามารถในการอ่านเชิงวิพากษ์และเขียนวิจารณ์บทความ/สารคดีได้ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป

๑.๒ นักเรียนร้อยละ ๕๕ มีผลการทดสอบภาษาอังกฤษ (CU-TEP) ของศูนย์ทดสอบทางวิชาการแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ ๖๐ คะแนนขึ้นไป

๑.๓ นักเรียนร้อยละ ๓๕ มีผลการสอบวัดระดับความสามารถภาษาจีน (HSK) อยู่ในระดับ ๒ ขึ้นไป

๑.๔ นักเรียนร้อยละ ๘๕ สามารถใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ (ICT) พัฒนาโปรแกรมในรูปแบบแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้

๑.๕ นักเรียนทุกคนมีความสามารถในการทำขนมไทยได้อย่างน้อย ๑ อย่าง และร้อยมาลัยได้อย่างสวยงามอย่างน้อย ๑ แบบ

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของต้นสังกัดอย่างต่อเนื่องทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๘๕

๑.๗ นักเรียนร้อยละ ๘๐ มีผลงานที่แสดงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ตามเกณฑ์ การประเมินโครงการงาน

๑.๘ นักเรียนทุกคนมีความพร้อมและมีเป้าหมายชัดเจนในการศึกษาต่อ เพื่อประกอบอาชีพ

๑.๙ นักเรียนทุกคนมีความประพฤติดี พุดจาไพเราะ กิริยามารยาทงาม สง่า เป็นกัลยาณมิตรกับทุกคนสมศักดิ์ศรีกุลสตรีไทย

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑ โรงเรียนมีระบบการบริหารและการจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และมีระบบตรวจสอบการดำเนินงานที่มีคุณภาพ

๒.๒ โรงเรียนจัดหลักสูตรที่เน้นวิชาการสู่มาตรฐานสากล โดยมีแผนการเรียน ที่เน้นด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาเพื่อธุรกิจ และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นการสืบสานงานฝีมือ งานอาชีพ ผนวกกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓ โรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัย เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการ มีระบบไวไฟที่เสถียรต่อการแสวงหา ความรู้ทุกเวลาและสถานที่

๒.๔ โรงเรียนมีเครือข่ายที่เข้มแข็งในการสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียน ไม่น้อยกว่า ๕ องค์กร

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓.๑ ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน (Project based learning) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์การอภิปรายแบบวิพากษ์ และสร้างผลงานเชิงสร้างสรรค์ โดยบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒ ครูให้นักเรียนทุกคนได้สาธิตและฝึกปฏิบัติจริง (Learning by Doing) ทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเฉพาะงานฝีมือและการอนุรักษ์ ศิลปะไทย

๓.๓ ครูทุกคนพัฒนาตนเองให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศได้อย่างคล่องแคล่ว และจัดหาแหล่งสืบค้นที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ความรู้ทันสมัย

๓.๔ ครูทุกคนประเมินและประมวลผลการเรียนรู้จากข้อมูลหลายแหล่ง เช่น การทดสอบ การเขียนรายงาน การประเมินโครงการ การอภิปรายกลุ่ม การพูดบนเวที ผลงาน การพัฒนาตนเอง เป็นต้น และให้ข้อมูลย้อนกลับทันที เพื่อการพัฒนาตนเองของนักเรียน

๓.๕ ครูทุกคนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในด้านพูดจาไพเราะ กิริยามารยาทงามสง่า เป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน สมศักดิ์ศรีกุลสตรีไทย

.....

สภาพบริบทโรงเรียน

โรงเรียนรักชาติอุปถัมภ์ ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๗๘๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล ๒ ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนมีเนื้อที่ ๔ ไร่ มีนักเรียน ๑๐๗ คน ครู ๖ คน และมีห้องเรียนละ ๑ ชั้นรวม ๘ ห้องเรียน

โรงเรียนตั้งอยู่ชายเขตแดนของจังหวัด เป็นเขตชนบท มีเขตบริการ ๒ หมู่บ้าน นักเรียนร้อยละ ๙๐ เป็นกลุ่มชนเผ่าไต ประชากรในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกสับปะรด ปลูกยาง ผู้ปกครองร้อยละ ๙๐ นับถือศาสนาพุทธ อีกร้อยละ ๑๐ นับถือศาสนาอื่น ๆ

ปรัชญาของโรงเรียน ปณฺญา นรานํ รตฺนํ : ปัญญาเป็นรัตนะของนรชน

คำขวัญของโรงเรียน ศึกษาดี กีฬาเด่น เน้นวินัย

เอกลักษณ์ของโรงเรียน เรียนรู้แบบโครงการ สืบสานใส่ทั้งข้าง

อัตลักษณ์ของนักเรียน มีวินัย

วิสัยทัศน์

โรงเรียนรักชาติอุปถัมภ์เน้นการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงการให้ผู้เรียนมีคุณภาพรอบด้าน โดยครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ บริหารการศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

พันธกิจ

๑. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร
๒. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ผู้เรียนทำโครงการและกิจกรรมกลุ่ม
๓. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเผ่าโล่
๔. สร้างความตระหนักให้ชุมชนเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

เป้าประสงค์

๑. นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะการใช้ภาษาไทย ทักษะการคิด และทักษะชีวิต รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง ตั้งใจเรียนจนจบหลักสูตร
๒. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กิจกรรมโครงการ
๓. สถานศึกษาได้รับการยอมรับด้านอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะการรำโล่ทั้งบั้ง
๔. สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
๕. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการศึกษา

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพบนพื้นฐานของความเป็นไทยและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
- กลยุทธ์ที่ ๓ บริหารและจัดการการศึกษาด้วยระบบคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ตัวอย่างมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนรักชาติอุปถัมภ์

ประกาศโรงเรียนรักชาติอุปถัมภ์

เรื่อง มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา

ตามที่กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๓ ระบุให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น โรงเรียน รักชาติอุปถัมภ์จึงประกาศเรื่อง มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ระดับปฐมวัย คุณภาพโดยรวมของสถานศึกษาอยู่ในระดับดี

เด็กทุกคนมีความร่าเริง แจ่มใส เล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้อย่างมีความสุข ร่างกายแข็งแรง ทรงตัวและเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว เก็บของใช้ของตนเองและรักษาสมบัติของตนเองได้ สามารถรอคอยและอดทน ทำกิจกรรมจนสำเร็จ รู้จักแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน รู้จักทำรากพื้นฐานของรำไส้ทั้งบั้ง และสามารถอธิบายความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้

ครูปฐมวัยทุกคนมีแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการครบทุกด้านเป็นรายบุคคล โดยมีครอบครัวของเด็กมาร่วมเอาใจใส่ดูแลและปรับพฤติกรรมของเด็ก ใช้สื่อธรรมชาติผสมกับสื่อเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ให้โอกาสเด็กทุกคนได้ทำกิจกรรมอิสระที่เน้นการทดลอง ประเมินพัฒนาการของเด็กจากผลงานและความประพฤติอย่างต่อเนื่อง ใช้ผลงานของเด็กจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่กระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษา) คุณภาพโดยรวมของสถานศึกษาอยู่ในระดับดี

นักเรียนทุกคนจบการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยอยู่ในระดับดี มีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีทักษะชีวิต* มีทักษะงานอาชีพอย่างน้อย ๑ อย่าง มีความสามารถในการรำไส้ทั้งบั้งได้อย่างสวยงาม รักและสื่อสารวัฒนธรรมใส่ให้เป็นที่ยู่งัก สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมใส่โดยใช้เทคโนโลยีได้ เล่นกีฬาเป็นอย่างน้อย ๑ อย่าง เป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน และมีจิตอาสาช่วยเหลือกิจกรรมของท้องถิ่นด้วยความเต็มใจ

* ทักษะชีวิตในที่นี้ หมายถึง นักเรียนมีความมุ่งมั่นในเป้าหมาย มีอารมณ์มั่นคง ตั้งใจแน่วแน่ในการทำงาน ควบคุมตนเองได้ และมองโลกในแง่ดี

ครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การประเมินผล และการฝึกทักษะการคิด ทักษะการจัดการและกระบวนการทำงาน โดยให้นักเรียนรวมกลุ่มทำโครงการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจนสำเร็จ ครูทุกคนมีข้อมูลของนักเรียนที่ตนรับผิดชอบในเชิงลึกจากการเยี่ยมบ้านและผลการเรียน สำหรับให้คำปรึกษา ช่วยเหลือนักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

โรงเรียนบริหารและจัดการศึกษาทั้งระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ พัฒนาให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ วัฒนธรรมใส่ ใช้แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเป็นกลไกการขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษา การดำเนินงานเน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้

ทั้งนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

นางมิ่งมัน พัฒนาชาติ
ผู้อำนวยการโรงเรียนรักชาติอุปถัมภ์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๓). กฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓, ประกาศ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓. ม.ป.ป. (เอกสารอัดสำเนา)
- _____. (๒๕๖๑). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑. (เอกสารอัดสำเนา)
- _____. (๒๕๖๑). มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑.
- พงศ์ศรีนัย พลศรีเลิศ. การกำหนดเป้าหมายขององค์กร. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒, จาก <https://phongzahrun.wordpress.com>.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. (๒๕๔๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก (๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒).
- _____. (๒๕๔๕). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๑๒๓ ก (๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๔). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (๒๕๕๔). แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ
หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (๒๕๕๔). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

_____. (๒๕๕๔). การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน
คุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (๒๕๖๑). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

University College London (UCL). **ทักษะชีวิต**. สืบค้น. เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม
๒๕๖๒, จาก <https://phongzahrin.wordpress.com>.

ກາລະພັນ

กฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๔๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ ๓ ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๔ เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ ๓ แล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

ให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่แนวทางในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน จึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๙ (๓) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้าง

และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาโดยมาตรา ๓๑ ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา และมาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ (๓) มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๕ มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- ๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- ๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- ๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- ๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

- ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
  - ๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
  - ๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
  - ๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
  - ๔) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- ๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- ๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- ๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- ๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- ๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- ๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- ๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ การจัดการประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญแต่ละมาตรฐาน มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพเด็ก

- ๑.๑ มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- ๑.๒ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้
- ๑.๓ มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- ๑.๔ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- ๒.๒ จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- ๒.๓ ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และ
เพียงพอ

๒.๕ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อ
สนับสนุนการจัดประสบการณ์

๒.๖ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๓.๑ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล
เต็มศักยภาพ

๓.๒ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมี
ความสุข

๓.๓ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
กับวัย

๓.๔ ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมิน
พัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาการเด็ก

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ
แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพผู้เรียน

๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน

๑) มีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ที่แสดงออกถึง
ความรู้ ความสามารถ ทักษะตามที่ระบุไว้ในแผนการจัด
การศึกษาเฉพาะบุคคล หรือ แผนการให้บริการช่วยเหลือ
เฉพาะครอบครัว

๒) มีความพร้อมสามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อหรือการส่งต่อ
เข้าสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือการอาชีพหรือ
การดำเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) มีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย ตามศักยภาพของ
ผู้เรียนแต่ละบุคคล

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- ๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- ๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.๔ พัฒนาคูครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- ๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- ๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ๓.๑ การจัดเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตได้
- ๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- ๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- ๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษอันส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกที่สะท้อนสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิดประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา แต่ละระดับให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๒. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

๒.๑ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กระทรวงประกาศใช้ และให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

๒.๒ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๓ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๔ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

๒.๕ ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการ ปรับปรุงพัฒนา

๒.๖ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมิน ตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงาน ดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

๒.๗ พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๓. สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตลอดจนให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง

๒. รวบรวม และสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) พร้อมกับประเด็นต่างๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น และจัดส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

๓. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก

๕. อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๒. ศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) และรวบรวมประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา ไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

๓. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการจัดบุคคลร่วมเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

๕. อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้
ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

นายบุญรักษ์ ยอดเพชร
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

ดร.อานาจ วิชาญวดี
ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์
ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.มธุรส ประภาจันทร์
นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ
ดร.ฉัตรชัย หวังมีงมี
นายประสิทธิ์ ทำกันหา
นางสาวอนงนาฎ อินกองงาม
นางสาวลดา โพธิสิงห์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
พนักงานจ้างเหมาบริการ
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นายสท้าน พวกดอนเค็ง

พนักงานจ้างเหมาบริการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นางสาวปัทมา ฉายแสง

พนักงานจ้างเหมาบริการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเนื้อหา

ดร.ไพรวลัย พิทักษ์สาถ์

ข้าราชการบำนาญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมาธิการและเขียนเอกสาร

ดร.มธุรส ประภาจันทร์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

ดร.ฉัตรชัย หวังมีจมี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นางสาวอนงนาฏ อินกองงาม

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นางวรภาพร ชุนแท้

ข้าราชการบำนาญ

นางพิตรชาภรณ์ ชุ่มกมลธน์ตย์

ข้าราชการบำนาญ

ผศ.ดร.สิทธิกร สุมาลี

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผศ.ดร.คันททรัพย์ ชมพูพาทย์	ผู้ช่วยคณบดีคณะครุศาสตร์ ฝ้ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
นางสาวอภิญญาณ บุญไร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ (บุรีรัมย์)
นางสาวปิยะดา ม่วงอ้อม	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี
นางสุรัชณี อยู่สบาย	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๒ (นครศรีธรรมราช)
นายสุบรรณ เกราะแก้ว	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๒ (นครศรีธรรมราช)
นางสุธินันท์ พูลสมบัติ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี
ดร.พันธวิษณุ เลี้ยงชีพชอบ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองปลาตุก จังหวัดลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต ๑
นางมลิวลีย์ ตูมสี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้อยทวย จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต ๒

คณะบรรณาธิการกิจ

ดร.มธุรส ประภาจันทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
ดร.ฉัตรชัย หวังมีงมี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นายประสิทธิ์ ทำกันหา	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นางสาวอนงนาฎ อินกองงาม	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
ดร.ไพรวลัย พิทักษ์สาถ์	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางพงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข	ข้าราชการบำนาญ
ผศ.ดร.สิทธิกร สุมาลี	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
นางมลวิไลย์ ตุ่มสี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้อยทวย จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๒

ออกแบบปก

นางสาวศิรินทิพย์ ลำเลิศ	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 4

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

<http://bet.obec.go.th>

๐ ๒๒๘๘ ๕๗๕๗ - ๘

๐ ๒๖๒๘ ๕๘๖๒